

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega Društva Javornik
<http://www.javornik-drustvo.si>

Številka 57, Letnik V, Oktober 2004
ISSN 1581-1379

Astronomski Poletni Raziskovalni Mladinski Tabor 2004

(Medvedje Brdo 16. julija do 25. julija)

Ob pomoči Zveze za tehnično kulturo Slovenije iz Ljubljane je Astronomsko društvo Javornik pripravilo že 25. zaporedni Astronomski mladinski raziskovalni poletni tabor. Tabora se je udeležilo 25 ljubiteljev astronomije, ki so napolnili dom Medved ČŠOD na Medvedjem Brdu nad vasjo Hotedršiča.

Med udeleženci je bilo največ srednješolcev in to 18, od tega 5 iz Gimnazije Bežigrad, osnovnošolcev (7. in 8. razred) je bilo 6, o priljubljenosti našega tabora med slovensko mladino govori tudi večja udeležba dijakov z lanskoletnega tabora na Vojskem.

Letošnji tabor je vodilo 5 mentorjev, ki so imeli 2 pripravnikar pomočnika.

Za organizacijo sva skrbela Borut Jurčič Zlobec in Stane Slavec

Slušatelji po skupinah in nalogah ter njihovi mentorji:

Splošna skupina. Mentor: Berkopec Aleš in Saje Tadeja.

- * GRUDEN KATARINA Solarna Konstanta,
- * ŠTRUCL ANA Solarna Konstanta,
- * LENČEK GAŠPER Solarna Konstanta,
- * TERZI MIHAILO Sončna Ura,
- * MATJAŠIČ ANA Sončna Ura.

Astrofizika. Mentor: Štritof Niko

- * ČETRČIČ ŽIGA Barva črnega telesa
- * KOLAR KATJA Ekstinkcija, ozračja
- * KOŠIR NIKA Astrofizikalni kič in spremenljivke
- * ONDRAČKA ANDREJ Ekstinkcija ozračja
- * VALENCIČ NIKA Izračun mase Urana
- * LUŽNIK ANDREJ Masa črne luknje

Astrofoto. Mentor: Kuk Pimož in Marušič Tina

- * PUCER MATEVŽ Razvijanje ČB filmov in fotografij
- * VONČINA AMBROŽ Fotografranje: objektivni in piggy-back način
- * MOJŠKERC VERONIKA Določanje mejne magnitude
- * ROŽMAN BARBARA Uporaba astrometričnega programa MaxIm DL
- * SELJAK SAMO Točna nastavitve polarne osi
- * JENSTERLE NEJC Snemanje s CCD kamero

Meteorji. Mentor: Pajer Urša

- * HARI ERNEST Snemanje meteorjev z All-sky kamero
- * GARTNAR MARKO Sončeva aktivnost
- * TOME MATJAŽ Meteorski roji v juliju
- * VITEZ MATEJ Snemanje meteorjev z All-sky kamero

Spremenljivke. Mentor: Fabjan Teja

- * MOHORVIČ ANGELO Izdelava grafa spremenljivke
- * BOŽIČ NINA Argelandrova metoda
- * SMRKE SAMO Astrofizikalni kič in spremenljivke
- * CIGLENEČKI DON Opazovanje spremenljivk z daljnogledom in teleskopom
- * VITEZ IRENA Metode opazovanj: Pickeringova metoda

Dnevni potek dela je bil podoben kot vsa leta nazaj. Prvi dan smo po kosilu, ki je bilo ob 12. uri, razdelili dežurne zadolžitve, sledila so predavanja oziroma priprave na nočna oziroma dnevna opazovanja po posameznih skupinah. Večerja je bila ob 19. uri, z opazovanji pa smo pričeli po 22. uri, ko se je stemnilo. Od polnoči do 1 ure je sledila nočna malica, ob 4. uri zjutraj smo večinoma zaključili z opazovanji, sledil je kratek počitek do kosila in tako naprej vsak dan.

Med taborom smo imeli tri zanimiva predavanja. Prvo je imel Nikolaj Štritof o magnitudah – določanju svetlosti zvezd. Predsednik našega društva Borut Jurčič Zlobec nam je predaval o črnih luknjah. Popotni fotograf, tudi član našega društva, Iztok Bončina je imel tretje predavanje o tehniki fotografranja. Imeli smo tudi dva izleta. En je bil naravoslovni, kjer smo si z biologinjo iz Doma Medved ogledali znamenitosti kraja. Na drugem izletu pa nam je Bojan Dintinjana razkazal opremo in delovanje Astronomskega observatorija na Črnem Vrhu nad Idrijo.

Iz radia Cerkno nas je obiskala simpatična novinarka in naredila z udeleženci krajši intervju.

Vse skupine so jasne noči intenzivno izkoristile za svoje raziskovalne naloge in za razširitev svojega astronomskega in splošnega znanja.

V prostem času smo pridno igrali nogomet, namizni tenis in košarko.

Ob koncu bi se vsem udeležencem lepo zahvalil za njihovo udeležbo in delo na taboru, vsem mentorjem in njihovim pomočnikom za trud in uspešno delo s slušatelji, predavateljem za zanimiva predavanja ter za obisk Astronomskega observatorija na Črnem vrhu. ter seveda še posebej osebju doma Medved za strežbo in gostoljubnost..

Stane, StaneSlavec@email.si

Planeti v oktobru 2004

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna	
	vzhod	zahod	vzhod	zahod
1. 10.	06 ^h 59 ^m	18 ^h 41 ^m	19 ^h 56 ^m	10 ^h 07 ^m
5. 10.	07 ^h 05 ^m	18 ^h 33 ^m	22 ^h 18 ^m	14 ^h 29 ^m
10. 10.	07 ^h 11 ^m	18 ^h 24 ^m	02 ^h 37 ^m	17 ^h 15 ^m
15. 10.	07 ^h 18 ^m	18 ^h 14 ^m	08 ^h 47 ^m	18 ^h 51 ^m
20. 10.	07 ^h 25 ^m	18 ^h 06 ^m	14 ^h 52 ^m	23 ^h 02 ^m
25. 10.	07 ^h 32 ^m	17 ^h 57 ^m	17 ^h 04 ^m	04 ^h 14 ^m
30. 10.	07 ^h 39 ^m	17 ^h 49 ^m	18 ^h 50 ^m	10 ^h 10 ^m

* **Merkur** oktobra ni viden.

* **Venera** je Danica. Sprva vzhaja kmalu po tretji uri, nato pa vedno kasneje; konec meseca se prikaže na

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 19. 10. 2004 ob 18^h v predavalnici F2 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

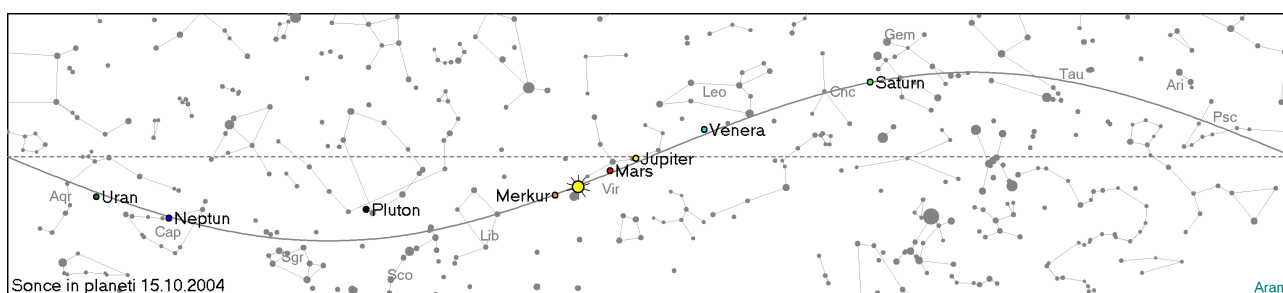
Moja vizualna opazovanja spremenljivih zvezd

Teja Fabjan

Na začetku bom povedala nekaj besed o spremenljivkah, nato pa se bomo osredotočili na vizualna opazovanja spremenljivk: kako začeti z vizualnim opazovanjem, metode, prednosti, slabosti, moje ugotovitve... V drugem delu predavanja bom predstavila rezultate svojih opazovanj, ki so me kar presenetili, saj sem videla, da je možno že z vizualnim opazovanjem marsikaj odkriti. Temu bo sledilo, kako se lahko vključimo v mednarodno organizacijo AAVSO (American Association of Variable Star Observers) ter kakšne načrte imam za vnaprej.

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

nebu šele okoli pol petih zjutraj. Konec meseca se iz ozvezdja Leva preseli v ozvezdje Device.

- * **Mars** lahko v ozvezdju Device ugledate šele konec meseca, ko vzide dobro uro pred Soncem.
- * **Jupiter** je v drugem delu meseca viden zjutraj. Sredi meseca vzide nekaj pred šesto, konec meseca pa že ob petih. Nahaja se v ozvezdju Device.
- * **Saturn** lahko opazujemo v drugem delu noči v ozvezdju Dvojčkov. Sprva vzhaja okoli pol enih, nato pa vedno bolj zgodaj in konec mesec vzide že pred enajsto.
- * **Uran** je sprva na nebu do približno štirih zjutraj, nato pa zahaja vedno bolj zgodaj; konec meseca zaide že kmalu po drugi uri. Giblje se v ozvezdju Vodnarja.

28.10. nastopi popolni Lunin mrk; začne se ob 3^h14^m in konča ob 6^h53^m.

V noči s 30. na 31.10. premaknemo ure za eno uro nazaj.

Urška, urska.pajer@yahoo.com

Meteorji v oktobru

Orionidi – ORI

Ker se radiant Orionidov nahaja zelo blizu η -Geminidov na $\alpha = 95^\circ$ in $\delta = +16^\circ$, moramo pri opazovanjih zelo paziti, da jih ne zamenjamo. Prav tako kot η -Geminidi so Orionidi zelo hitri. Aktivni so od 2.10. do 7.11., z vrhuncem 21.10. (sreda/četrtak) z ZHR 20. Znani so po tem, da lahko vidimo več maksimumov, občasno pa se njihova večja aktivnost vleče kar nekaj dni okrog maksimumov. V letih 1993 in 1998 so opazovali dodaten maksimum, enako številčen kot glavni, v nočeh 17. in 18.10.. Prav tako kot radiant η -Geminidov se njihov radiant povzpne dovolj visoko za kvalitetna opazovanja po lokalni polnoči.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Pridite v društveno sobo!

Društvena soba ADJ se nahaja na Kolodvorski 6 v Ljubljani. Odrpta je vsak torek, razen tretjega torka v mesecu, od 18^h do 19^h. Tam se srečamo, si izmenjamo izkušnje in se dogovorimo za skupna opazovanja.

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov aram_karalic@yahoo.com / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu